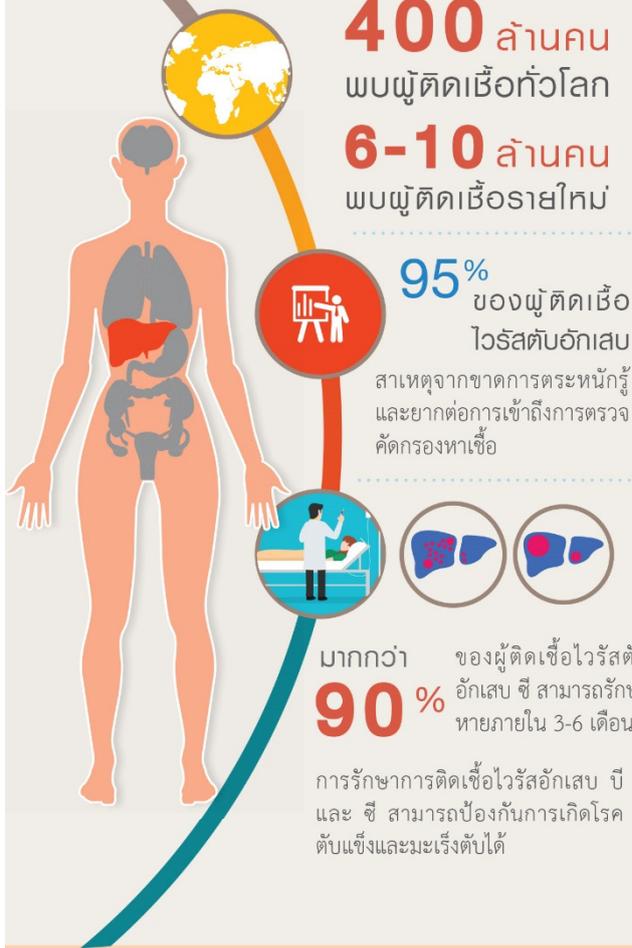

โรคตับอักเสบ (Hepatitis)

ตรวจเร็ว รักษาได้ ห่างไกลมะเร็งตับ

- ▶ **โรคตับอักเสบ** คือ โรคที่มีการอักเสบของเซลล์ตับ ทั้งชนิดเฉียบพลันและเรื้อรัง ถ้าอักเสบเรื้อรังจะทำให้เกิดพังผืดทั่วเนื้อตับจนกลายเป็น **โรคตับแข็ง** และ **มะเร็งตับ**
- ▶ สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- ▶ ประเทศไทยพบ **ไวรัสตับอักเสบบี และ ซี** มาก
- ▶ ผู้ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี และ ซี อาจไม่รู้ตัวว่าติดเชื้อ และกลายเป็น **โรคตับแข็ง** และ **มะเร็งตับ** ในอนาคต
- ▶ **โรคไวรัสตับอักเสบบี** ไม่มียารักษาให้หายขาด แต่การได้รับยาต้านไวรัสอาจช่วยชะลอการเกิดภาวะแทรกซ้อนได้
- ▶ **ไวรัสตับอักเสบ ซี** ยังไม่มีวัคซีนป้องกัน รักษาให้หายขาดได้
- ▶ ประชาชนกลุ่มเสี่ยง ควรรับบริการตรวจคัดกรองหาเชื้อไวรัสตับอักเสบบี และ ซี เพื่อรับการรักษาให้เร็วที่สุด

28
กรกฎาคม

วัน
ตับอักเสบ
โลก

ขอเชิญตรวจคัดกรองหาเชื้อไวรัสตับอักเสบบี และ ซี

“ ตรวจเร็ว รักษาได้ ห่างไกลมะเร็งตับ ”

สภาพปัญหา

ไวรัสตับอักเสบบีเรื้อรัง ปัจจุบันมีผู้ติดเชื้อทั่วโลกประมาณ 240 ล้านคน เกือบครึ่งหนึ่ง หรือประมาณ **100 ล้านคน** เป็นผู้ป่วยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สำหรับประเทศไทยคาดว่าจะมีผู้ป่วยประมาณ 2-3 ล้านคน พบมากในกลุ่มประชากรที่อายุเพิ่มขึ้น

ประเทศไทยมีระบบการให้บริการวัคซีนป้องกันไวรัสตับอักเสบบีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 ทำให้ผู้ที่เกิดหลังปี

พ.ศ. 2535 มีการติดเชื้อไวรัสดังกล่าวต่ำกว่าในอดีตมาก เหลือเพียงร้อยละ 0.6 เท่านั้น **ไวรัสตับอักเสบบี** ปัจจุบันมีผู้ติดเชื้อ**ไวรัสตับอักเสบบีเรื้อรัง**ทั่วโลกประมาณ 130 ล้านคน ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีผู้ป่วยประมาณ 30 ล้านคน

ประเทศไทยคาดว่าจะมี**ผู้ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี** ที่ไม่แสดงอาการแต่สามารถแพร่กระจายโรคสู่ผู้อื่นได้ประมาณ 4-5 แสนคน โดยพบมากทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และพบในผู้ที่มีการบริโภคยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นสูงถึงร้อยละ 70-80

ไวรัสตับอักเสบบีมี 5 ชนิด คือ ชนิด เอ บี ซี ดี และ อี

ไวรัสตับอักเสบบี

คือเชื้อไวรัสที่ทำให้มีการอักเสบของเซลล์ตับ มีหลายชนิด ได้แก่ ไวรัสตับอักเสบบี เอ บี ซี ดี และ อี

ไวรัสตับอักเสบบี

สามารถติดต่อทางอาหาร และน้ำ ผู้ป่วยมักมีอาการเฉียบพลัน แต่ไม่กลายเป็นโรคตับอักเสบบีเรื้อรัง

ไวรัสตับอักเสบบี และ ซี

มักติดต่อทางเลือด สารคัดหลั่งและเพศสัมพันธ์ การใช้เข็มร่วมกันและผู้ป่วยมีโอกาสเป็นโรคตับอักเสบบีเรื้อรังได้

ไวรัสตับอักเสบดี และ อี

เป็นไวรัสตับอักเสบบีที่พบได้น้อย

อาการของตับอักเสบบีเรื้อรัง

มีอาการตัวเหลือง ตาเหลือง

ท้องบวม น้ำมูกขาว บวมทั้งตัว

เส้นเลือดทางเดินอาหารโป่งพอง เลือดออกง่าย

มีความเสี่ยงสูงที่จะกลายเป็นโรค "มะเร็งตับ"

กลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี และ ซี

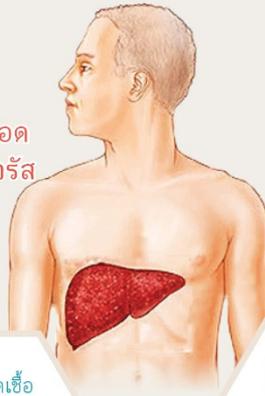
- มีคนในครอบครัว เช่น สามี ภรรยา มารดา เป็นผู้ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี และ การติดเชื้อจากแม่สู่ลูก
- มีเพศสัมพันธ์ โดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย หรือมีคู่นอนที่ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี
- เคยฉีดสารเสพติดเข้าเส้น

- บุคลากรทางการแพทย์ที่ถูกเข็มตำจากผู้ป่วยไวรัสตับอักเสบบี หรือ ซี
- ผู้ติดเชื้อเอชไอวี
- ผู้ป่วยที่ฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม
- ผู้ที่สักตามตัว ใช้เข็มที่ไม่ผ่านการฆ่าเชื้อ สักผิวหนัง เจาะหู ฟันเข็ม
- ผู้ที่เคยได้รับเลือด และสารเลือด หรือ ผู้ที่ได้รับการปลูกถ่ายเลือดด้วยยาก่อนปี พ.ศ. 2535 เนื่องจากยังไม่มีการตรวจหาเชื้อไวรัสตับอักเสบบี ซี

จะทราบได้อย่างไรว่าติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี หรือ ซี

โดยการ
ตรวจเลือด
หาเชื้อไวรัส

เจาะเลือดตรวจเชื้อไวรัส
ตับอักเสบ บี

รู้ได้อย่างไรว่าเป็นเชื้อไวรัส
ตับอักเสบ บี

ส่วนใหญ่ผู้ติดเชื้อ
มักไม่มีอาการ
จะรู้ว่าติดเชื้อหรือไม่
ต้องไปตรวจเลือดหาเชื้อไวรัส
และระดับภูมิคุ้มกัน
ต่อไวรัสตับอักเสบ บี

Anti-HBs
(ภูมิคุ้มกันต่อ HBsAg)
ให้ผลบวก แปลว่า ผู้ป่วยมีภูมิคุ้มกัน
ต่อเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี
ภูมิคุ้มกันจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ ผู้ป่วยได้รับการ
ฉีดวัคซีน หรือเคยติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ
และหายจากโรคแล้ว ดังนั้น
ผู้ป่วยที่มีภูมิคุ้มกันจึงไม่แพร่เชื้อให้ผู้อื่น
และไม่ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี อีก

HBsAg
(แอนติเจนไวรัสตับอักเสบ บี)
ให้ผลบวก แปลว่า ผู้ป่วย
กำลังมีเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี

การป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบ

สำหรับผู้ใหญ่ หากต้องการฉีดวัคซีน ควรได้รับการ
ตรวจเลือดก่อน ว่ามีภูมิคุ้มกันหรือไม่ เพราะ
ผู้ที่เคยติดเชื้อมาแล้ว หรือมีภูมิคุ้มกันแล้ว
ไม่จำเป็นต้องฉีดวัคซีน

ใช้ถุงยางอนามัย
ทุกครั้งที่มี
เพศสัมพันธ์

หลีกเลี่ยง
การใช้เข็มฉีดยา
ร่วมกับผู้อื่น

ฉีดวัคซีนป้องกัน
โรคไวรัส
ตับอักเสบ บี

การฉีดวัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบ บี
ต้อง **ฉีดให้ครบชุด จำนวน 3 เข็ม**
เพื่อให้เกิดภูมิคุ้มกันเพียงพอขึ้นในร่างกาย

เด็กทุกคนต้องได้รับวัคซีนป้องกันไวรัสตับอักเสบ บี

แรกเกิด   อายุ 2 เดือน   อายุ 4 เดือน   อายุ 6 เดือน

การรักษา

ไวรัสตับอักเสบ บี
รักษาได้หรือไม่ ?

ปัจจุบันโรคไวรัสตับอักเสบ บี สามารถรักษาได้

ยาที่ใช้ในการรักษาโรคไวรัสตับอักเสบ บี
ปัจจุบันอยู่ในชุดสิทธิประโยชน์ สามารถรักษาได้ฟรี

การรักษาด้วยยาต้านไวรัส จะชะลอการเกิดภาวะ
แทรกซ้อนของโรคไวรัสตับอักเสบ บี แต่ไม่หายขาด

ไวรัสตับอักเสบ บี
รักษาอย่างไร ?

โรคไวรัสตับอักเสบ บี สามารถรักษาหายได้ แต่ไวรัสตับอักเสบ ซี
แต่ละชนิดมีโอกาสรักษาหายมากน้อยต่างกัน

ยาที่ใช้ในการรักษา มีหลายชนิด เช่น การใช้ยาต้านไวรัสชนิดใหม่
ยาประเภทอินเตอร์เฟอรอน เป็นต้น

ยาที่ใช้ในการรักษาบางชนิด
อยู่ในชุดสิทธิประโยชน์ สามารถรับยาได้ฟรี

ร่วมกันทำ ป้องกันได้

ประชาชน

- หลีกเลี่ยงการมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี และ ซี
- หากเป็นกลุ่มเสี่ยง ควรรับบริการตรวจคัดกรองหาเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี และ ซี เพื่อรับการรักษา
- มีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย สวมถุงยางอนามัยทุกครั้ง
- ห้ามใช้เข็มฉีดยา ของมีคม ร่วมกับผู้อื่น โดยเฉพาะการใช้ยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้น

การปฏิบัติตัวเมื่อติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ

- งดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกชนิดอย่างเด็ดขาด
- งดบริจาคเลือด หากต้องรับการผ่าตัด หรือทำฟันควรแจ้งให้แพทย์ทราบทุกครั้ง
- หากตั้งครรภ์ ควรให้บุตรรับวัคซีนป้องกันโรคตับอักเสบ บี ตามแพทย์นัดอย่างเคร่งครัด
- ปฏิบัติตามที่แพทย์แนะนำ ไปตามนัดทุกครั้งและรับประทานยาตามที่แพทย์สั่ง

หน่วยงานสาธารณสุข และภาคีเครือข่าย

- ส่งเสริมสนับสนุนการตรวจคัดกรองไวรัสตับอักเสบ บี และ ซี จะช่วยให้ประชาชนทราบสถานะการติดเชื้อของตนเอง และเข้าสู่ระบบรักษาที่เหมาะสม
- ส่งเสริมการให้วัคซีนป้องกันไวรัสตับอักเสบ บี ในเด็ก โดยเฉพาะเด็กแรกคลอดและเด็กเล็ก รวมถึงบุคลากรทางการแพทย์ เนื่องจากยังไม่มีวัคซีนป้องกันไวรัสตับอักเสบ ซี เน้นป้องกันในกลุ่มเสี่ยง โดยเฉพาะในผู้ใช้สารเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้น สามารถเข้าถึงเข็มฉีดยาที่ปลอดภัย
- ร่วมรณรงค์ ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักในการปฏิบัติตัวและไปตรวจคัดกรองเมื่อมีภาวะเสี่ยง
- พัฒนาระบบเฝ้าระวังโรคไวรัสตับอักเสบให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยบูรณาการร่วมกับการเฝ้าระวังโรคที่มีช่องทางการติดเชื้อคล้ายๆ กัน รวมถึงการวิจัยพัฒนาองค์ความรู้ในการป้องกันควบคุมโรคในอนาคต
- มุ่งเน้นเรื่องมาตรฐานความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์และองค์ประกอบจากเลือดว่าต้องได้รับการตรวจว่าปลอดภัยจากเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี และ ซี

รับบริการปรึกษาและตรวจหาการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี และ ซี ได้ที่ โรงพยาบาลทุกแห่ง

ผู้ติดเชื้อและผู้ป่วย

สามารถรักษาได้ตามสิทธิการรักษา

ข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่...

- ศูนย์ประสานงานโรคตับอักเสบจากไวรัส สำนักโรคเอดส์ วัณโรค และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ <http://aidssti.ddc.moph.go.th>
- สมาคมโรคตับแห่งประเทศไทย <http://www.thasl.org>

ที่ปรึกษา ธนรักษ์ ผลิตพันธ์

ผู้เขียน ศูนย์ประสานงานโรคตับอักเสบจากไวรัส สำนักโรคเอดส์ วัณโรค และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

กองบรรณาธิการ เสาวพัทธ์ อีน้อย ดารินทร์ อารีย์โชคชัย สิริลักษณ์ รังษิวงค์
บริมาศ ศักดิ์ศิริสัมพันธ์ นียดา ยศวัฒน์

ออกแบบ ประมวล ทุมพงษ์

จำนวน 13,000 ฉบับ

จัดทำโดย สำนักกระบวนวิชา กรมควบคุมโรค ตึก 4 ชั้น 6 สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข
ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000 โทรศัพท์ 0 2590 1723 โทรสาร 0 2590 1784
เผยแพร่ทาง เว็บไซต์ www.boe.moph.go.th Facebook : สำนักกระบวนวิชา กรมควบคุมโรค